

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 18

Oglasni po tarifni

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

0 nepodjetnosti domačega kapitala

Smo v našem listu že ponovno razpravljali. Naši čitatelji se za to vprašanje živo zanimajo, kar nam dokazujejo razni dopisi, ki smo jih prejeli iz njihovih vrst. V rokah imamo zopet takšen dobis, iz katerega objavljamo radi zanimivosti glavne misli:

Slovinci smo se vsled tisočletnega suženjstva menda res uživali v fiksno idejo, da smo ustvarjeni samo za telesne in duševne proleterce, ki morajo imeti drugorodce za šefe in gospodarje. Saj bi se sicer sedaj v svobodni državi otrešli te mentalitete. Toda še je ena nečedna lastnost, ki je v nas zelo razvita: nevoščljivost, zavist. Samo pogledimo v življenje naših delavcev, kmetov, uradnikov itd. Čim se zdi, da bi kdo med nami postal kaj več ali bil deležen kakšne ugodnosti, hajd vse na noge — včasih celo najboljši prijatelji, — da se malo pointrigira. Če je spletko uspela, imajo ljudje sorojaki svoje sladko zadoščenje. In posledice takšnega »delovanja« n. pr. v privatnih podjetjih? Enostavno: Podjetniki, večinoma tujci, pretežirajo na vsa boljša mesta tujce. Že v naši bližini sami imamo celo vrsto konkretnih slučajev, kjer so razni domačini sami krivi, da sede na raznih ravnateljskih in »specijalnih« položajih tujci, in da imamo na podrejenih mestih ali pa celo brez služb domačine, ki so vsaj enakovrstne kapacitete. Kolikokrat se je že zgodilo, da je bilo izgleda za namestitev domačina na vodilno mesto, pa so mu njegovi poklicni tovariši in znanci v enakem ali nižjem položaju to s spletkami onemogočili. Zakaj? Iz gole nevoščljivosti. In takšni ljudje se na tihem vesele svojih žalostnih zmag ter raje pohlevno in hlapčevsko kakor živinče svojemu gospodarju garajo in se dobrikajo šefu-tujcu, kakor da bi imeli nad seboj domačina.

Mnogo je tudi vzrokov, zakaj si v vrstah podjetnikov samih ne priborimo večine in ugleda. »Večernik« je tudi o tem že ponovno pisal. Tudi tu je ena izmed glavnih ovir — zavist. V vsakem narodu se rode in žive veleumi, ki so zmogljivi postali Fordi, Rockefellerji, Morgani, Rothschildi, Kruppji, Batjei, Citroeni itd., ako žive v razmerah, okolščinah in prilikah ki so za razvoj in izkoriščanje njihovih sposobnosti povoljne. Tudi med nami Slovenci so geniji, ki bi mogli organizirati, voditi in polagoma ustvarjati velepodjetja, sloveča po vsem planetu, ki bi bila koristna svetovnemu gospodarstvu, predvsem pa naši ožji domovini Sloveniji in Jugoslaviji in njenemu prebivalstvu. Toda cela vrsta takšnih duhov hira in gineva, ker jih oni, ki bi jim lahko odprli pot navzgor, ne poznajo ali pa iz gole nevoščljivosti ne priznavajo njihovih sposobnosti. Naj bi n. pr. poskusil danes v Sloveniji kak čevliar, četudi prvovrstni strokovnjak, organizirati tovarno čevljev, če ne razpolaga z milijoni. Proglasil bi ga bodo za fantasta, pustolovca, sleparia ali za duševnega bolnika. Storili bodo to oni, ki imajo v rokah kapital in ki bi bili poklicani presodi-

Fašizem išče nove žrtve

V TRSTU ARETIRANA BIVŠI PREDSEDNIK IN TAJNIK POLITIČNEGA DRUŠTVA »EDINOSTI« TER EN HRVATSKI EKSPORTNI AKADEMIK. — MOLK OBLASTI.

TRST, 31. oktobra. Včeraj popoldne so bili tukaj nepričakovano aretirani: dr. Mirko Vratović, odvetnik in bivši načelnik političnega društva »Edinost«, Fran Ivanjša, bivši tajnik »Edinosti« ter dijak eksportne akademije v Bariju, Mi-

hovil Bradamante. Fašizem išče gotovo nove žrtve med slovanskim prebivalstvom. Vsi trije aretiranci so še vedno na policijski prefekturi, kjer jih zaslišujejo. Oblasti odklanjajo vsako izjavo o vzrokih aretacije.

Za Daladierom — Clementel

MISIJA DALADIERA KONČNO PROPA DLA. — NOVI MANDATOR SENATOR CLEMENTEL. — VLOGA BRIANDA.

PARIZ, 31. oktobra. Misija Daladiera, da bi sestavil levičarski kabinet, se je definitivno ponesrečila in to predvsem radi nesoglasij z Briandom. Briand je voditelju radikalov sicer obljubil svojo podporo, zahteval pa je od Daladiera, da mora z ozirom na socialiste, ki so odklonili vstop v njegovo vladno, iskati rešitve v republikanski koncentraciji, ki bi se naslanjala tudi na desnico. To zahtevo pa je Daladier odločno odklonil, češ da prihaja za nje v poštev samo vlada levice. Daladierova misija je bila s tem končana in Daladier je vrnil svoj mandat predsedniku republike Doumer-

gue, ki je poveril potem sestavo novega kabineta senatorju Clementelu, ki je bil v svoječasn Herriotovi vladi finančni minister.

PARIZ, 31. oktobra. Designirani ministrski predsednik Clementel je ponudil portfelje v svoji vladi Briandu, Loucheurju, Cheronu, Herriotu, Durandu in Chautempsu. Razun predsedstva si zamerava Clementel rezervirati tudi trgovinsko ministrstvo. Herriot je odklonil vstop v Clementelov kabinet z utemeljitvijo, da je kot lyonski župan že tako preveč zaposlen.

Borzni polom v Ameriki

POSLEDICE PANIKE NA EFEKTNI BORZI VEDNO HUIŠE. — NAD STOTISOČ MALIH VLAGATELJEV PRIŠLO OB VSE PRIHRANKE.

NEWYORK, 31. oktobra. Položaj na efektni borzi je slejkoprej nevzdržen. Vsi znaki kažejo, da bo mogoče ustaviti paniko samo še z zatvoritvijo borze. O tej odredbi, ki bi pač predstavljala zadnji izhod iz skrajno mučnega položaja in bi bile njene posledice za ameriško gospodarstvo še nedogledne, je včeraj pozno ponoči razpravljalo predsedstvo Federal Reserve Boards v navzočnosti finančnega ministra Mellona. Mellon je podal potem obširno poročilo o kritičnem položaju predsedniku Hooverju, kateremu je pri tej priliki predlagal, da naj poda brezličnim potom pomirjevalne izjave. Toda predsednik Hoover je ta predlog odklonil. Pač pa je dal potom državnega tajnika v trgo-

vinskem ministrstvu razširiti brezličnim potom izjavo, da so posledice sedanje borzne panike v razmerju napram ameriškem gospodarstvu neznatne. Toda v gospodarskih krogih prevladuje naziranje, da bo čutili sedanje depresijo še nekaj mesecev v vsem ameriškem gospodarstvu. Velebanke so uvedle sedaj na inicijativo vlade novo pomožno akcijo, da bi se poravnal vsaj del tečajnih izgub, ki znašajo 50 milijard dolarjev. Zdi se, da se ta poizkus ni izjalovil. V trenutku, ko je bila zatvoritev borze že sklepna stvar, se je velebankam s pomočjo velikanskih nakupov akcij posrečilo ustaviti nadaljno padanje tečajev. Velebanke so namreč nakupile nič manj kot 23.5 milijonov komadov

akcij. Tako je bila dosežena gotova stabilnost tečajev in je bilo zaznamovati celo neznatne dobičke. Kljub temu pa so ponudbe še vedno omejene. Pomožna akcija je zato tako otežkočena, ker krožijo vesti o bližajočih se bančnih polomih, vsled česar skušajo zlasti mali ljudje s prodajo akcij rešiti, kar se še da rešiti. Uradniki in velebank so skoro fizično izčrpani. Zadnje dni so morali delati noč in dan, da so fiksirali stanje kontov. Nad 100.000 malih vlagateljev je prišlo ob vse premoženje. Ta panika je mnogo večja kot l. 1914. Mali vlagatelji so priredili pred borzno palačo in poslopji velebank demonstracije, ki pa jih je policija zadušila s silo. Izven vsakega dvoma je, da je utrpelo ameriško gospodarstvo razen velike materialne tudi še nedogledno moralno škodo.

Stanovanjska novela podpisana

BEOGRAD, 31. oktobra. Kralj je podpisal zakonsko novelo k stanovanjskemu zakonu. Zakon stopi jutri v veljavo. Najemniška zaščita je podaljšana do 1. maja 1930.

Rezultat volitev v češkoslavaški senat

PRAGA, 31. oktobra. Tudi pri volitvah v senat dosedanje vladne stranke niso dosegle večine. Dosedanja vladna koalicija je padla od 80 na 75 mandatov, istotoliko mandatov pa ima tudi opozicija, ki je narasla za 5 glasov. Socialistične stranke imajo skupno 67 mandatov napram 60 v bivšem senatu, meščanske stranke pa so padle od 90 na 83 mandatov. Naravnost katastrofalen poraz so doživeli nemški nacionalci. Dočim se imeli v bivšem senatu 5 mandatov, pa v novem sploh ne bodo več zastopani. Od čeških strank je izgubila Hlinkova stranka 3, češki agrarci in ljudska stranka po 1 mandat. Češki socialni demokrati so si priborili 6 novih mandatov, češki narodni socialisti 2, narodni demokrati in Stříbrny po 1 mandat. Od nemških strank so izgubili krščanski socialci in obrtna stranka po 1 mandat, dočim so pridobili socialni demokrati in nemška delovna zajednica po 2, nemški narodni socialisti in madžarski krščanski socialci po 1 mandat. Komunisti, ki so imeli v bivšem senatu 20 mandatov, bodo imeli sedaj samo 15 glasov.

ti, ali ne tiči v možu kak bodoči jugoslovanski »kralj čevljev«, in mu pomagati na noge. Dokler bo pri nas v gospodarskem življenju samo bogataš radi svoje polne denarnice (ki jo je podedoval ali priženil, kar ni nikakršna zasluga!) in deležev brez ozira na zmogljivost organiziral in vodil delniške družbe, dokler se ne uveljavi metoda, ki bo za voditelje in organizatorje veleobratov postavljala može zmogljivost, dela in organizacije brez ozira na soudeležbo s kapitalom, tako dolgo ne bo pri nas veleindustrija in ljudskega blagostanja. Življenja, sodobnih vodilnih svetovnih industrijskih in trgovskih veleindustrijskih ter zgodovina njihovih podjetij sta za to trditev živ dokaz. Ugovor, da je pri nas nemogoče, kar se je dalo doseči v Ameriki in pri drugih naprednih narodih, je ničev. Kar se je drugod ustvarilo s sposobnostjo in pridnim delom, je mogoče tudi pri nas. Samo ne smemo s prezirom gledati na dobre ideje nadarjenih domačinov, ki niso rojeni kot denarni magnati. Pri nas Slovencih pa je žal tako, da bi se ti sme-

jali, če bi priporočal za vodstvo in organizacijo delniške družbe revnega, četudi visoko inteligentnega in sposobnega trgovskega pomočnika, pač pa bodo dali mesto ravnatelja mlademu sinu bogataša, četudi še nikdar ni pokazal znakov niti nadarjenosti niti sposobnosti. Isti greh, nevoščljivost, ki ne pripušča »malemu« človeku, da bi se prerinil, na vseh koncih in krajih. Seveda poznajo to lastnost tudi pri drugih narodih, vendar — zdi se — nikjer v tolikšnih dimenzijah kot pri nas maloštevilnih Slovencih.

Poznam mladega, nadarjenega in široko, svetovno izobraženega, delavnega, treznega, doma in v tujini v raznih poklicih praktično izvežbanega in izsolanega moža — samouka, zdravih nazorov, ki bi bil sposoben organizirati in voditi industrijsko podjetje v komercialnem in tehničnem pogledu. Razun kapitala in vodilnega položaja mu ne manjka ničesar za izkoriščanje umskega bogastva, ki bi lahko slovenski industriji mnogo koristilo. Izdelal je načrt za industrijsko podjetje, ki bi se naj ustanovilo v Mariboru

in izdelovalo predmet, ki ga vsak človek v mestu in na deželi stalno potrebuje, ki se pa še pri nas ne izdeluje in se en masse uvaža. Trebalo bi za ustanovitev par milijonov dinarjev, ki bi bili varno in dobro naloženi. Tekom enega leta bi si podjetje lahko v Jugoslaviji in na Balkanu pridobilo dominantno pozicijo. Toda duševni oče zrelega in zdravega načrta se je doslej zaman trudil, najti med domačini potrebne delničarje. Nerazumevanje domačih kapitalnih mogotcev bo tudi v tem slučaju — kakor je že v mnogih — krivo, da se bo načrt oživil v tujim kapitalom. V interesu našega narodnega gospodarstva bi bilo želeli, da se vendarle zainteresirajo za stvar domači interesi. Otresimo se končno malenkostnih nazorov, da samo tisti nekaj velja, ki se lahko tolče ob poln žep, sledima Amerikancem na poti, ki jih je vodila do blagostanja: pomagajmo in podprimo zmogljive in podjetne, postavimo jih tja, kjer bodo imeli priložnost razvijati svoje duševne sposobnosti in energije!

Razvoj dečje kolonije na Pohorju

LEP RAZMAH DRUŠTVENEGA DELOVANJA. UREDITEV VZORNEGA GOSPODARSTVA NA POSESTVU. GRADBA NOVIH NAPRAV. DRUŠTVENE NABIRALNE ZBIRKE.

Kakor znano, si je uredilo »Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru« na svojem obširnem posestvu pri Sv. Martinu na Pohorju stalno počitniško kolonijo, v kateri je že letošnje poletje letovalo 20 slabotnih mestnih otrok. Uspehi izvrstne planinske klime so že pri tem prvem poskusu vzbudili v širši javnosti za to socialno zdravstveno institucijo veliko zanimanje, kar je privedlo društveni odbor do sklepa, da postavi osnutek svoje akcije na čim širšo bazo. Društvo ima namen za bodoče ne le ostati pri vzdrževanju poletne ferijalne kolonije, nego zgraditi postopno cel kompleks poslopij v slogu paviljonov, kjer se bo osnovala trajno poslujoča dečja kolonija z raznimi nalogami v prid okrepitve zdravja otrok in mladine.

Poleg stalne počitniške kolonije, kjer se bo nudila otrokom poleg vse preskrbe tudi praktična šola higijenskega življenja, se bo v doglednem času osnoval preventorij za otroke v takozvanem predtuberkuloznem stanju. To so šibki, slabo ohranjeni otroci, ki nagibajo k jetiki, ki naj se v času bivanja pod higijensko ugodnimi pogoji telesno okrepe, se jim poleg tega vcepi zdravstvene navade, ki naj jim pomagajo večati njih odpornost, kadar se vrnejo v svoja redna bivališča. Dalje kolonijo za take otroke, ki živijo v trajnem stiku s tuberkuloznimi, in ki naj se potom bivanja v tej koloniji priučijo pravilnemu življenju v smislu moderne higijene ter v praksi in teoriji priučijo obrambe pred tuberkulozo. Otrokom, ki bodo med šolskim letom stalno ali prehodno bivali v naselbini, se bo nudila tudi šola na prostem (Freiluftschule).

Društvo je že letos pričelo na posestvu v urejevanjem vzornega gospodarstva. Posadilo se bo okoli dvesto sadnih drevesc, izboljšalo travnike in njive, jih gnojilo z umetnimi gnojili, katera je dobrotno prispevala v ta namen tovarna v Rušah in uredila gozdna kultura. V teku treh let se bo po strokovnjaškem načrtu posadilo na tisoče smrek, borov, mecesnov in drugega gozdnega drevja. V kratkem bo pod streho novo gospodarsko poslopje, v katerem bo prostora

za deset glav živine in ker bo društvo že s prihodnjim letom gojilo lastne krave, bo kolonija trajno zadostno preskrbljena z lastnim zdravim mlekom in mlečnimi izdelki. Gospodarsko poslopje, gnojne jame, greznice, vodnjaki, zajetje studencev itd. bo po navodilih strokovnjakov vzorno in higijensko urejeno, tako, da ne bo samo v korist napravi sami, ampak da bo tudi služilo kot vzor in boudilo prebivalstvu tamošnje okolice, ki je vsled oddaljenosti od doline in pomanjkanja stikov s kulturnim svetom dokaj zanemarjeno in nevedno.

Za prihodnjo pomlad je kot provizorij zagotovljena postavitev treh novih barak in lop, kakor tudi pričetek gradbe večjega čednega poslopja v slogu planinskih zgradb, ki bo namenjeno za celoletno bivanje slabotnih otrok. Tako se bo moglo že prihodnje poletje sprejeti istočasno nad sto otrok ne samo iz mesta Maribora temveč tudi od drugod, predvsem iz ozemlja bivše mariborske oblasti.

Društvo je dosedaj investiralo za nakup posestva, za nabavo inventarja in v napravo sploh nad 300.000 Din in s tem izčrpalo skoro vsa dosedaj nabrana sredstva, radi česar si mora iskati nove vire dohodkov. Obljubljena in deloma zagotovljena je podpora mesta Maribora, oblasti, higijenskega zavoda v Ljubljani ter zdravstvenih domov v Mariboru in Celju in morda tudi ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Slejkoprej pa išče društveni odbor podpore v javnosti z dobrodelnimi prireditvami in zbirkami.

Tak nabiralni dan je pripravilo z društvom tesno sodelujoče agilno »Mariborsko slovensko žensko društvo«, ki priredi na praznik Vseh Svetih nabiralno akcijo, takozvano štetje obiskovalcev grobov pokojnih na pokopališčih. To bo najplemenitejša prilika, da se more vsakdo oddolžiti z malim darom v počaščenje spomina svojih ranjkih. Vsakdo, komur je pri srečanju zdravje in zaščita naše mladine, naj daruje po svojih močeh, da pomore realizaciji obširnega društvenega programa, zavedajoč se, da je zdrava mladina bodočnost naroda in narod naj bo zdrav!

na najpotrebnejše scene, vse drugo pa naj bi se črtalo. Bolj razgibano in najboljše sploh je prvo dejanje, dočim je drugo malo preveč »operetno« in spominja celo na Mamselle Nitouche, katere pa ne dosega.

G. Harastovič se je kot režiser potrudil in je dosegel, kar je pač mogel, vsekakor hvaležnejšo nalogo je pa imel dirigent. V vlogi Janka se nam je predstavil g. Stjepan Ivelja, naš novi tenorist; pokazal je, da ima dober glasovni material, katerega bo ob vztrajnem studiju lahko izvrstno izoblikoval in postal pevec boljših kvalitet, posebno ker je tudi igralsko nadarjen. Prav prijeten in močan glas ima gđ. Štefka Fratnikova. Pela in igrala je Miciko Glöplerjevo in pokazala, da naglo napreduje. Presenetil nas je g. Blaž kot korporal Miloš; zaenkrat mu manjka sicer še vsa izoblikovanost glasu, toda material in talent ima brez dvoma. Izvrstno in simpatično je pa podala služkinjo Sužo gđ. Udovičeva in žela popolno priznanje.

Med ostalimi vlogami bi bilo omeniti predvsem posrečenega in nepretiranega žida Pfefferkorna g. Harastoviča; veleposestnika Plačka in narednika Jum-plovicza g. Pavla Koviča, originalnega v maski in nastupu; Tovornikove tri vloge, med katerimi je podal najboljše gospoda; mojstra g. Rasbergerja ter Gorinškovega kmeta in korporala, s katerima je pokazal dober igralski talent. Nastop obeh otroških solistov je bil bolj posrečen kakor nastop otroškega zbora. Zbor sam pa je prišel do prave veljave posebno v prvem dejanju v zaključni sceni.

Obisk je bil skoraj rekorden; razpoloženje dobro, aplavza veliko, morebiti celo preveč.

—r.

Mariborski in dnevni drobiž

Našim naročnikom!

Današnji številki smo priložili položnice ter prosimo vse, ki so s plačilom zaostali, da nam naročnino poravnajo.

Uprava »VEČERNIKA«.

Letalski meeting Aerokluba Maribor

ponovno ogroža deževje, vendar se je nadejati, da bo nebo prireditelju prizaneslo vsaj v nedeljo. Letalski dan se bo vršil prav z istim sporedom kakor je bilo objavljeno prejšnji teden. Ravno ista letala, kakor tudi isti piloti bodo točno po programu demonstrirali lastnosti letal in lastne letalske spretnosti. Nastopil bo sloviti češki akrobat Kellner in pilotinja Hedy Schuhmanova. Nikogar naj ne moti zagrebška reklama, ki napoveduje isti spored z istim osebjem, kajti v Zagrebu bo večino programa izvedla tudi tvornica Raab - Katzenstein toda z drugimi avijoni, ki so že na poti. Vodili jih bodo drugi piloti. Mesto Kellnerja bo nastopal akrobat Schindler, mesto Schuhmanove pa bo skakal nek možki.

Aero-klub se je pogodil z aeroplanskimi tvornicami za loterijsko letenje, do katerega si pridobi pravico vsak lastnik petdinarske dopisnice, na kateri bo pravilno ocenil višino skoka Schuhmanove. Razpisan je polet do Zagreba, polet preko Pohorja v Celje, polet v Ptuj, polet v Dravsko dolino in troje poletov nad Mariborom.

Izpopolnitev odbora Aero-kluba.

V nadzorstvenem odboru mariborskega Aero-kluba »Naša krila« je sprejel mesto odbornika komandant mesta Maribora, brigadni general g. Živko Stanislavjevič, dočim je v upravnem odboru sprejel mesto podpredsednika inž. Milan Lenarčič, industrijalec in veleposestnik v Ribnici na Pohorju.

Zanimanje za privatno avijacijo

se v Mariboru stopnjuje z vsakim dnem, kar je brez dvoma zasluga agilnega Aerokluba, ki je s pripravami za gradbo aerodroma, zlasti pa s propagandnimi poleti za nedeljski letalski meeting za interesiral privatnike za najmodernejše prometne svrhe. Najresnejši reflektanti za nabavo prvih privatnih letal so: trgovec Josip Moravec, ki namerava naročiti Raab - Katzensteinovo »Grasmücke«, industrijalec Stieger iz Slovenske Bistrice, ki se pogaja za Raab - Katzensteinovo »Schwalbe« in mariborski Aero-klub, ki bo nabavil šolsko letalo močnejšega tipa. Razumljivo je, da bo interes znatno porastel, ko bo dograjen aerodrom in ko bodo zgrajeni hangarji. Kakor doznavamo, bo pilot inž. Knopf, zastopnik Raab-Katzensteina za Jugoslavijo, s svojimi letali prezimil v Mariboru in bo mariborski Aero-klub v ta namen zgradil na Teznu provizorični hangar, v katerem bo prostora najmanj za tri letala.

Uprava »Jutra« in »Večernika«

bo jutri, na praznik Vseh svetnikov, odprta samo dopoldne. Vhod iz Cankarjeve ulice št. 1. Opozarjamo na to zlasti gg. inserente.

Mariborski novinarski klub.

Oni člani, ki se ne nameravajo udeležiti nedeljskega občnega zbora ljubljanske sekcije, se naprošajo, da izročijo svoja pooblastila v uredništvu »Večernika« ali »Maribor Zeitung« najkasneje v soboto dopoldne.

Kolinsko cikorijo

ima vsaka gospodinja najrajši, ker lahko z njo skuha res dobro belo kavo. Priporočamo pa tudi našo »Redilno kavo«, ki ne potrebuje nikakega drugega dodatka in je sama z mlekom prav okusna in zdrava.

788

Javno zahvalo

izreka Zimskospornni odsek SPD Maribor-Ruše gosp. lekarnarju Minařiku Fr. v Mariboru, ki je daroval za poškodbe pri smučanju in sankanju razna zdravila. Prosimo, da omenjenega gospoda posnemajo tudi drugi.

Za jesen in zimo KARO-čevlje. VI.

Koroški bratje med nami

Dočim je Primorski govora vsak dan in v vsem našem časopisu, se le redkokdaj čuje o Koroški. Spričo v nebo vpjoičih dogodkov na Primorskem se Koroška pozablja in stopa nekako v ozadje. A vendar niso koroški Slovenci v nič slabšem položaju kakor primorski. Tudi Koroška nima več svojih oblasti, svojih šol. Polagoma, a sistematično se zatira naš rod v Korotanu. Morda nosimo sami del krivde, da napreduje sovražno zasnovano delo tam na Gosposvetskem polju vedno bolj in bolj, ker spričo pestrosti dnevnih dogodkov pozabljamo na one, kojih oči so uprte v naš, kojih roke se stegajo proti nam v pričakovanju odrešenja. Po 6. januarju in 3. oktobru se bo morda svoboden brat le otresel malodušnosti in malenkostnosti ter pričel misliti tudi na zaslužnjega brata. Le malo jih je, ki ga niso pozabili, a kaj bo peščica? Korošci so sami uvideli, da je težko pričakovati podporo od tam, od kjer bi morala priti. V Rožu se je nekako pred dvema letoma sestalo trideset kmečkih fantov, ki so si nadeli težko nalogo, s širjenjem prosvete in narodne pesmi utrditi in krepiti tužne Korotance v volji in pričakovanju. Težko je njih delo, a vendar že rodi uspehe. Ti vrli fantje pa so si nadalje še eno, morda še težjo nalogo: obuditi iz mrtvila svoje brate v svobodni domovini. Odločili so se, da polete k nam, v Jugoslavijo, kjer nameravajo nastopiti s svojo pesmijo v Ljubljani, Celju in Mariboru. Obrnili so se na klub koroških Slovencev, ki je sklical v Mariboru vsa kulturna društva in jih naprosil, da s sodelovanjem omogočijo uresničenje dolgoletne želje skromnih pevcev. Na sestanku je bil izvoljen akcijski odbor, v katerem so zastopana pevska društva: Glasbena Matica, Maribor, Drava in Jadran, dalje narodnokulturna društva ZKD in Prosvetna zveza, Jugoslovanska matica, Sokol, Orel in Koroški klub. Določeno je bilo, da se priredi nastop koroških Slovencev-pevcev v nedeljo, dne 10. novembra ob 10. dop. v Unionu. Gostje bodo odpeli 22 samih originalnih koroških narodnih pesmi. Že sedaj opozarjamo vse zavedno meščanstvo Maribora na prihod Korotancev, ki jih bomo sprejeli ob prihodu v Maribor, dopoldne ob pol 12. na glavnem kolodvoru. Spričo dejstva, da pevci ne iščejo pri nas nikakega dobička, so cene koncertu poljudne, tako da se ga bo mogel vsakdo udeležiti. Oddolžimo se vrlim bratom za njihov trud in delo! Vstopnice bodo od 4. novembra dalje v predprodaji pri Zlati Brišnik v Gosposki ulici in v Ciri-lovi tiskarni na Aleksandrovi.

Parfumerija 6 Stolna ulica 6

Knjige Vodnikove družbe izidejo sredi meseca novembra. Kdor jih želi imeti, se lahko še naroči nanje. Članarina znaša samo 20 Din. Prijave sprejema podružnica Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova 13.

November.

V novembru bo precej milo vreme in povprečna temperatura bo nekaj stopinj nad povprečjem zadnjih let, tako da bo z meteorološkega stališča skoro pretoplo. Že prvi teden se bo začel s toplim vremenom in pičlo padavino (okoli 4.), tudi bo ta termin za oceanske polete nekoliko kritičen. Nato bo nekaj meglenih dni, a ne docela brez solnca, med tem ko je okrog 11. pričakovati dežja, morda tudi snega. Nato se bo vreme ustalilo in sneg bo skopnel, tako da bo od 14. do 25. milo, morda celo toplo vreme postalo spet nestalno; nastopili bodo močni vetrovi s snegom in dežjem, zaradi česar bo toplota padla. Konec meseca je mrzel in neprijeten.

Društvo stanovanjskih najemnikov bo imelo od 1. novembra dalje svoje poslovne ure ob sredah in sobotah od 18. do 19. ure v društveni pisarni.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 31. oktobra ob 20. uri »Cerkvena miš«. Ljudska predstava. Znižane dramske cene. Kuponi.

Petek, 1. novembra ob 20. uri »Piskrovez«.

Sobota, 2. novembra ob 20. uri »Župan Stilmundski«. Ljudska predstava. Znižane dramske cene. Kuponi.

Nedelja, 3. novembra ob 20. uri »Piskrovez«.

Celjsko gledališče.

Ponedeljek, 4. novembra ob 20. uri »Piskrovez«. Gostovanje Mariborčanov.

Četrtek, 7. novembra ob 20. uri »Koncert Brandl-tria«.

Vsi Sveti na mariborskem odru. O Vseh Svetih bo prva repriza Leharjevega »Piskroveza«, ki je pri premijeri napolnil hišo, na Vernih duš dan pa se vpripori kot ljudska predstava pri znižanih cenah Maeterlinckov »Stilmundski župan«, pretresljiva slika iz vojnih dni, ki je prav primerna okviru tega dne.

Piskrovez

Opereta v dveh dejanjih s predigro. Uglasbil Franc Lehar, dirigiral Lojze Herzog, režiral Anton Harastovič.

Sinoči se je igrala v našem gledališču prva operetna predstava v letošnji sezoni. Dajal se je Leharjev »Piskrovez«, ki je glasbeno zanimiv in zaokrožen, kakor vsa Leharjeva dela, vsebinsko pa manj posrečen. Posebno predigra je preveč dolgovozna in dolgočasna, a moti jo tudi nastopanje otrok v pevskih vlogah. Bilo bi gotovo mnogo bolje, ko bi se skrčila

Časi se spreminjajo

z naglo brzino in povzročajo velike preobrate. Kar so prej vršila stoletja, to vrše desetletja in še krajše dobe, ki prinašajo povsem nove pojave na vseh poljih socialnega življenja. Kar je bilo v ozadju, neznatno in neopazeno, se pomika v ospredje. Tako je s kmečkim stanom. Do čim so si ostale socialne skupine nadevale pretiran socialen pomen in bile v ospredju, tačas je kmet daleč za njimi. Razni činitelji so nam ustvarili tako duševnost, da smo kmetske še do nedavno smatrali za odvisno bitje, za nekak nebodigatreba, ki je ustvarjen le za to, da nosi najtežja bremena. Izgledalo je, kakor da bi bil ta splošni pojav z vso svojo žalostno vsebino utemeljen v naravnem zakonu.

Danes že vidimo, po kaki prevari smo gazili. Ravno radi vsiljene in napačne vzgoje se vedno bolj očituje maščevanje nezlomljivega in neuklonljivega naravnega zakona. Neutemeljeno, nesocialno in zato tudi nepravilno ravnanje s prvim kulturnim delavcem - kmetom, omalovaževanje kmečkega praga, te stanice družabnega življenja, je vklesalo veliko in nevarno nesoglasje in zelo globoko razpoko.

Iz tega nesoglasja se porajajo nova vprašanja, ki z vso resnostjo in neizprosno terjajo od nas rešitve; terjajo jo po nujnem zakonu zvrstnosti in v interesu vseh. Saj ne more nihče zanikati, da smo se doslej ozirali le v eno stran, kjer smo stikali za varljivimi vzori, in smo pohodili ravno ono, kar nam je v resnici najbližje, kar nosimo v svoji krvi, ker je last vseh. To je kmetstvo z vsem dalekosežnim in velepomembnim vprašanjem. Temu smo se izogibali brez notranjih občutkov, češ, da ne spada v naš delokrog. Vzgoja nam je vrnila čudne pojme o delokrogu, — take, da je naša duševnost izven vsakega ravnesja. Čuden pojav polni ironije: Družba sestoji po večini iz kmečkih sinov, ki pa nimajo niti motne slike o visokem poslanstvu kmečkega udejstvovanja. O njegovem pomenu za človeštvo in njegov kulturni razvoj imamo zelo motne pojme. Ne gremo v pretiranj, če povemo, da za precejšnje število naobraženih sinov naroda — ki so tudi izza kmečkega praga — to vprašanje niti ne obstoja. Le roko na stran vesti, da se prepričamo, če ni istinita resnica, da kakor vsako ročno delo, tako in še bolj podcenjujemo tudi kmečko delo. Kako naj utemeljimo to porazno dejstvo, s katerim je v zvezi vse polno drugih nedostatkov?

A če hočemo na novo pot, moramo z bakljo resnice. Naša velika napaka, da presojamo pojave in razmere preveč od blizu in nikoli ne ocenjujemo celote, marveč poedine njene dele, to ustvarja predsodke in napačne zaključke. Saj je res: kjer je življenje sama resnica, sama dejanja, tam je največ odbijalnih barv, ki zakrivajo ono lepo, da celo najlepšo pesem — prirodo. A kdo je prirodi najbližji, kdo preoblikuje njeno lice, govori in misli z njo? Tudi je resnica, da je najlepši in najfinejši kruh iz žitnega zrnja, ki ga izvablja iz njenega naročja žuljava dlan upognjene kmečke hrbtenice. Vse to in še marsikaj je res, kar ne vidimo, a bi morali vedeti, osobito mi, kjer je tri četrtine (v državi namreč) kmetov.

Ker pa je krušno vprašanje osnovno, je jasno, da moramo ravno temu posvečati prvo pažnjo. Zavedati se moramo, da bo tudi v bodoče ostra tekma med narodi. A uspešno more tekmovali, le kdor ima dane na to pogoje, t. j. kdor je v prvi vrsti za to gospodarsko močen. Te moči pa ni, če in kjer manjka poklicana in splošna izobrazba.

Naš narod ni dosegel one povprečnice, ki bi ga usposobila za uspešen boj. Ne zvrčamo krivde nanj! Nad tisoč let je bil rob, stoletja se je ta mravlja borila le za skromen telesni obstanek. Ne smemo zabiti, da je težka zgodovina slovenskega naroda zgodovina slovenskega kmečkega ljudstva. Le njegovi veliki odporni sili se imamo zahvaliti, da smo se ohranili v svojem narodnem bistvu.

Dolga stoletja je kmet gradil le iz sebe, s krvavo borbo nam je zbral dedščino; čas je, da mu njegovi sinovi ponudijo pomoč v taki meri, kakor jo po svojih bojih in po svojem zvanju zasluži.

Na prijetnem pokopališču

Ze vinska trta rumeni
in črček ponehava peti,
a sred' grobov se vesel
goric sam papež, Urban sveti.

Ni jih mnogo kar jih je tu nasutih in nagrebljenih; morebiti šestdeset, kvečjemu sedemdeset; nekteri med njimi so namreč tako nizki in so se tekom let tako zelo zravnali z tratino, ki jih obdaja, da lahko, če jih hočeš pravilno prešteti, prezeš tega ali onega in le težko ugotoviš njihovo natančno število. Njihovi prebivalci so bili v svojem življenju po mišljenju in po delu, po utripanju svojega srca in po vroče ljubezni do te zračne višave drug drugemu med seboj tako blizu, da so jim morali izkopati in nagrebsti grob tik groba, samo zato, da so si tem bliže tudi sedaj, ko v objem večnosti brez konca in kraja vedno lahko zadovoljno gledajo na širni svet, ki je pod njimi in okoli njih razprostrt. Narava sama je že tu ustvarila ravno planico, odprto na vse štiri strani, človeške roke so morale samo tam, kjer je obrnjena proti vzhajajočemu solncu, poseči nekoliko vmes in podložiti nekaj nalomljenih granitnih plošč, da vzdrži pobočje, ki strmo in vrto-glavo pada v globoko razjedeno dolinico. Cela planica ima podobe velike elipse, koje daljši premer meri kakih sto metrov, krajši pa niti polovico tega ne. Sredi nje se dviga cerkev, ki je bila nekaj še zelo primitivna in je imela leseno, vodoravno streho. Leta 1860. so jo obnovili in pozidali tako, kakor so zidane vse druge cerkve, in ji napravili vzhoben, zidan strop, da je na njo unaravičeno lahko pronesen sv. Urban, ki so mu — naravno — tu sredi vinskih goric posvetili ta božji hram. Notri v cerkvi drži (sv. Urban) v sliki na glavnem oltarju grozd v roki skoro tako lepo in zapeljivo kakor oni v Laznici blizu Limbuša; a očitno je rajši zunaj cerkve, kjer ima pred sabo noč in dan vinorodne Slovenske gorice. V vdolbini zunanje stene, obrnjene proti vzhodu, proti raju slovenskih vinogradov, stoji, proti vremeniskim neizodam s steklom zavarovan, z ostro nabrušenim mečem v desnici, vsikdar pripravljen, da mahne z njim nad one, ki bi se predznili motiti mir, rajsko veselje in uživanje njegovih varovancev.

Samo polovica te planice, in sicer ona, ki leži pred cerkvijo tako, da jo obsevajo vsak večer rumeni žarki zahajajočega solnca, prihajajoči semkaj preko koroške dežele in preko že zasenčene Dravske doline, bi zaslužila ime pokopališča, toda ne žalostnega in resnega, temveč veselega, vriskajočega. Vsak posamezni grob, pa naj ima križ ali ne, naj ima napis ali ne, ti razodeva, ko stojiš pred njim, mir, umerjenost in zadovoljstvo, ki ga boš zaman iskal kje drugod. Živa meja z mnogimi lesami, pozimi pokrita s svetlobelim snegom nedolžnosti, spomladi odmevajoča ptičjega žvrgolenja in ptičje sreče, v jeseni žareča v rdeči barvi ljubezni, je komaj vidna meja, ki naj loči pokopališče od vinogradov, od travnikov, polj in gozdov, ki ga obdajajo. Je že mogoče, da je bil med onimi, ki so jih tu zagreblji, kateri ali ktera z nekoliko obteženo vestjo, A svetnikov in svetnic, ki jih s tega visokega zračnega bivališča vidijo in zato vedno lahko prosijo pomoči, posredovanja in milosti, je toliko, da mora tudi pravi grešnik najti koga med njimi, ki se ga bo usmilil. Kamorkoli se ozirajo, bodisi na sever proti Avstriji, na vzhod in jugovzhod čez Slovenske gorice in v Prekmurje, na jug preko Maribora in Dravskega polja tja do Haloz ali proti jugozapadu in zapadu na Pohorje, Dravsko dolino in na Kozjak, povsod se svetijo bele cerkvice s svetniki in svetnicami, vedno pripravljene za pomoč onim, ki so je vredni: Sv. Anton na Cerkevniku, sv. Lenart, sv. Bolfenk na Kogu in na Pohorju, sv. Donat na Rogški gori, sv. Trije kralji, sv. Tomaž in sv. Avguštin, sv. Rupert in sv. Jožef; zraven njih ali pa med njimi sv. Magdalena pri Kanli in pri Mariboru, sv. Barbara pri Vurbergu, sv. Kungota v Pesniški dolini in malo nižje sv. Marjeta, Marija Snežna in sv. Ana na Igu in na Krembergu in kot prvi in zadnji sv. Urban sam, z grozdom v roki, vedno vesel in zadovoljen, zlasti tedaj, kadar je vinska trta dobro obrodila, da je črček čiril svojo pesem kljubujoč z klopotečo tja do praznika vseh Svetnikov in do dne vseh vernih duš. Tedaj prihajajo z Urbanskega vrha, iz Kamniške grabe, iz Pekla in Loga, pa tudi iz Rázpoke in iz Vinarjev mnogi, možje in žene, očetje in matere, mladeniči in dekleta, pa tudi otroci sem gori na veselo pokopališče. Grobov jim ni treba posebej krastiti; to je storila božja roka; sveče sicer prižigajo; toda te gorijo le kratek čas, potem ugasnejo. Samo v njihovih srcih gorijo brez prestanka sveče trajne ljubezni in hrepenjenja, ki ne bo prenehalo prej, dokler tudi njih ne zagrebejo na prijetnem pokopališču pri sv. Urbanu. Tik njega, po ničemer od njega ločena, niti po živi meji, stoji gostilna z ljubko verando, ki nudi krasen razgled. Iz nje se čuje na pokopališče skozi vse leto veselo petje, ples, vriskanje in harmonika, tudi kadar na vseh vernih duš dan napajajo duše svojih rajnikov z bučo, napolnjeno z vinom ali pijačo.

Večina onih, ki hodijo tako radi in tako pogosto iz Maribora skozi Kamnico k sv. Urbanu — kakor sami pravijo — zamenjava ali ne loči prav dveh popolnoma različnih pojmov, kajti cerkev sv. Urbana, stoječa na markantnem in dominantnem zadnjem vzhodnem hriščku našega Kozjaka tam, kjer pričena daleko nižji vinski brežuliki Slovenskih goric, in pa pokopališče, ki leži pred to belo cerkvico, sta nekaj drugega kakor gostilna, v katero edino, ali vsaj večinoma zahajajo obilni obiskovalci sv. Urbana. Kdor tega pokopališča zračnega in solnčnega, ne pozna, tisti ne pozna sv. Urbana.

Apaška kotlina

EDINA KOMPLETNA NEMŠKA MANJŠINA. — POLOŽAJ IN NARODNOSTNE RAZMERE. — ŽALOSTNO NE ZANIMANJE NARODNE JAVNOSTI.

Nemško narodno manjšino tvorijo v bivši mariborski oblasti samo raztresene, med kompaktnim slovenskim prebivalstvom pomešane skupine. Te skupine živijo skoraj vse brez izjeme samo v mestih, trgih in nekaterih večjih krajih ter se pečajo s trgovino, industrijo in obrtjo. Kmetov nemške narodnosti v oblasti ni nikjer drugje kakor ponekod ob meji, kjer jih je večinoma naselila Šturmka za časa pokojne Avstrije, a kompaktno so naseljeni le v Apaški kotlini. To je pa tudi edina kompaktna nemška narodna manjšina v bivši mariborski oblasti.

Apaška kotlina je ravnina med Muro in severnimi obronki osrednjega dela Slovenskih goric, katero deli v dva dela cesta iz Cmureka v Gornjo Radgono. Severno od te ceste so selišča, odnosno vasi Rosshof, Au in Münchendorf. Ob cesti sami leže vasi Vratje, Apaški vrh

gradov, od travnikov, polj in gozdov, ki ga obdajajo. Je že mogoče, da je bil med onimi, ki so jih tu zagreblji, kateri ali ktera z nekoliko obteženo vestjo, A svetnikov in svetnic, ki jih s tega visokega zračnega bivališča vidijo in zato vedno lahko prosijo pomoči, posredovanja in milosti, je toliko, da mora tudi pravi grešnik najti koga med njimi, ki se ga bo usmilil. Kamorkoli se ozirajo, bodisi na sever proti Avstriji, na vzhod in jugovzhod čez Slovenske gorice in v Prekmurje, na jug preko Maribora in Dravskega polja tja do Haloz ali proti jugozapadu in zapadu na Pohorje, Dravsko dolino in na Kozjak, povsod se svetijo bele cerkvice s svetniki in svetnicami, vedno pripravljene za pomoč onim, ki so je vredni: Sv. Anton na Cerkevniku, sv. Lenart, sv. Bolfenk na Kogu in na Pohorju, sv. Donat na Rogški gori, sv. Trije kralji, sv. Tomaž in sv. Avguštin, sv. Rupert in sv. Jožef; zraven njih ali pa med njimi sv. Magdalena pri Kanli in pri Mariboru, sv. Barbara pri Vurbergu, sv. Kungota v Pesniški dolini in malo nižje sv. Marjeta, Marija Snežna in sv. Ana na Igu in na Krembergu in kot prvi in zadnji sv. Urban sam, z grozdom v roki, vedno vesel in zadovoljen, zlasti tedaj, kadar je vinska trta dobro obrodila, da je črček čiril svojo pesem kljubujoč z klopotečo tja do praznika vseh Svetnikov in do dne vseh vernih duš. Tedaj prihajajo z Urbanskega vrha, iz Kamniške grabe, iz Pekla in Loga, pa tudi iz Rázpoke in iz Vinarjev mnogi, možje in žene, očetje in matere, mladeniči in dekleta, pa tudi otroci sem gori na veselo pokopališče. Grobov jim ni treba posebej krastiti; to je storila božja roka; sveče sicer prižigajo; toda te gorijo le kratek čas, potem ugasnejo. Samo v njihovih srcih gorijo brez prestanka sveče trajne ljubezni in hrepenjenja, ki ne bo prenehalo prej, dokler tudi njih ne zagrebejo na prijetnem pokopališču pri sv. Urbanu. Tik njega, po ničemer od njega ločena, niti po živi meji, stoji gostilna z ljubko verando, ki nudi krasen razgled. Iz nje se čuje na pokopališče skozi vse leto veselo petje, ples, vriskanje in harmonika, tudi kadar na vseh vernih duš dan napajajo duše svojih rajnikov z bučo, napolnjeno z vinom ali pijačo.

Večina onih, ki hodijo tako radi in tako pogosto iz Maribora skozi Kamnico k sv. Urbanu — kakor sami pravijo — zamenjava ali ne loči prav dveh popolnoma različnih pojmov, kajti cerkev sv. Urbana, stoječa na markantnem in dominantnem zadnjem vzhodnem hriščku našega Kozjaka tam, kjer pričena daleko nižji vinski brežuliki Slovenskih goric, in pa pokopališče, ki leži pred to belo cerkvico, sta nekaj drugega kakor gostilna, v katero edino, ali vsaj večinoma zahajajo obilni obiskovalci sv. Urbana. Kdor tega pokopališča zračnega in solnčnega, ne pozna, tisti ne pozna sv. Urbana.

Dr. F. M.

ponemčevanjem prvotnih slovenskih prebivalcev, o čemer pričajo najbolj nešteta slovenska rodbinska imena nemških prebivalcev Apaške kotline. K potujčevanju pa je mnogo pripomoglo tudi dejstvo, da je bila Apaška kotlina prideljena radgonskemu okrajnemu glavarstvu, v katerem so Nemci tvorili ogromno večino in k sekovski (grški) škofiji. Nemški duhovniki in nemški učitelji so s priseljenimi nemškimi kmeti uspešno vršili delo ponemčevanja slovenskega življa, ki se je bil to še ohranil. Nemško območje se je to leto za letom bolj bližalo obronkom Slovenskih goric, a na severozapadu tudi Slovenskim goricam samim.

Osvobodilna borba za Apaško kotlino je bila na mirovni konferenci izredno trda. Nemci so napeli vse sile, da bi se Apaška kotlina prisodila Avstriji in nova državna meja potegnila po razvodju med Muro in Ščavnico, nekako tam, kjer je bila poprej meja okrajnega glavarstva radgonskega. Da se to ni zgodilo, se imamo zahvaliti četam generala Maistra, ki so kotlino zasedle in pa reki Muri, ki se je zdela pariškimi diplomatom za državno mejo najprikladnejša in najnaravnejša. Tako je bila Apaška kotlina končno prisojena nam in današnje narodnostno stanje je približno sledeče: severnozapadni del z vasi in selišči Rosshof, Au, Münchendorf, Apaški vrh, Anblick, Žepovci, Črnci, Apačami in Segovci je pretežno nemški, južnoiztočni del z vasi Jankova, Marhečka vas, Lešane, Plitvice, Lamanoši in Lutverci pa tvori prehod iz nemškega in mešanega ozemlja na čisto slovensko ozemlje. Nekateri teh vasi, posebno južnejše, so že pretežno ali pa popolnoma slovenske, dočim je prebivalstvo samo le malo zavedno. — Mnogo je pa v Apaški kotlini tudi prekmurskih Slovencev, ki so se sem priselili že za časa Avstrije in deloma tudi že v novejšem času po osvobojenju.

Središče kotline je vas Apače, ki je na zunaj podobna čednemu trgu. Kraj ima cerkev z nemškim duhovništvom in nemško manjšinsko šolo, a tudi slovenski element se je v Apačah v zadnjem času že precej utrdil. Ker je Apaška kotlina precej odrezana od živahnega prometa, je razumljivo, da se v naši javnosti malokdaj govori o njej in da je ogromna večina Mariborčanov in sploh Slovencev malo ali nič ne pozna. V državnem in narodnem interesu bi pa bilo, da bi se za ta zares lepi kotiček naše zemlje v bodoče bolj zanimali in poskrbeli s primerno akcijo za to, da se slovenski element narodno prebudi in okrepi, kajti nikdar ne smemo pozabiti, da je Apaška kotlina bila še pred 100 leti skoraj popolnoma slovenska in da je zato neločljiv del naše zemlje.

Rusi na daljnem severu

Po poročilih iz Moskve grozi Rusiji zopet katastrofalna lakota, ki bo še hujša, kakor je bila pred leti. Sovjetsko časopisje opozarja že več tednov na to nevarnost, ki je posledica slabe žetve. Po vseh industrijskih krajih so oblasti zmanjšale delavske racije, pričakovati je še nadaljnjih omejitev. »Izvestija« zvrčajo vso krivdo na kmete, češ, da izvršujejo sabotažo. Kar se dogaja po ruskih žitnicah, posebno v Ukrajini, meji že na zločin. Kmetje so tamkaj obdelali samo tretino polja, ponekod celo samo šestino, dočim so bili v nekaterih pokrajinah vsi posevki vsled malomarnosti — etov uničeni. Sovjetsko časopisje pa se pritožuje obenem proti postopanju državne uprave, ki ji očita nesposobnost in pomanjkanje organizacijskega talenta. Tako so se dogodili slučaj, da so radi pomanjkanja sistematičnosti in kompetenčnih sporov med oblastmi segnile ogromne zdrave zaloge žita, še predno je padla kaka odločitev oblasti.

»Nevezani« knjigovez.

Prijatelj knjigovezu: »Ti bi tudi že enkrat lahko pričel misliti na to, da se poročiš!«

Knjigovec: »Hvala, me čisto nič ne veseli, da bi se vezal, ostanem raje nevezan!«

Zahvala.

Velečenjeni gospod zdravnik! Sporočiti Vam samo hočem, da mi je v moje veliko zadovoljstvo izpadlo vseh 6 zob,

O sladki vinski kapljici

KRČMARSKA KISLICA IN BROZGA — V MESTU IN NA DEŽELI — PREKOMERNE CENE.

Znana je rečenica našemu narodu, da ima črevljarijeva žena strgane čevlje, da hodi krojačeva razdrapana po božjem svetu in da so učiteljevi sinovi najslabše vzgojeni, a nas nevesela izkušnja žalibog uči, da smo primorani živeti tu na Štajerskem premnogokrat prav mizerno vino. Ne vedno, ne povsod, hvala Bogu, toda za tukajšnje razmere mnogo pregestokrat in vsekakor na deželi.

Povabi te znanec v svojo gorico. Pomaži ti žlahtni pridelek različnih vrst in čudiš se in diviš dobroti zlate kapljice in daješ duška svojemu navdušenju v superlativih.... pa ga baraš gostoljubnega kučegazda, popije li vse to božje vince sam doma s svojo družino, ali pa ga tudi prodaja. In pouči te gostitelj, da je toliko in toliko polovnikov šlo v različne gostilne širom mile domovine in celo ceno ti izda striček, seveda v poznejših urah, ceno, ki ni nikakor pretirana. Pa si misliš: Sedaj pa vem, kar me bo v nedeljo pot vodila s svojo družbo! Blamaža! Jeziš se, obraz se ti kremži in mošnjiček splahne, ko ti prijazen ded prinese račun. Če pa možiča še tako prijazen in blagohotno opozoriš na čudno razmerje med kakovostjo in ceno vina v gorici in v njegovi gostilni, se ti more prigoditi, da te obsuje ploha bridkih tožb čez hude čase, visoke davščine, nezadosten promet, tožb, ki jim lahko verjameš ali pa tudi ne.

Ta nedostatek se pojavlja po deželi skoro povsod, le z malimi častnimi izjemami. V srcu Slovenskih goric ti postrežejo z neverjetno kislico, na Ptujskem polju ti čaša vina čreva pregrize, v Gornji Dravski dolini in v pohorskih in kozjaških gostilnah se pa zgražaš nad »ljutomerčanom«, ki je rasel in dozorel v kleti kakega vinskega trgovca.

Truden in žejen po celodnevem pešpotovanju se zatečeš zvečer pred odhodom vlaka v prijetno in snažno gostilno. Tudi če nisi poznavalec božje kapljice, ti takoj prvi požirek pove, da si primoran piti vodo, ki je tekla čez tropine in ki se ji je prilila gotova količina špirta, a se je ta mešanica sladkala z najbrže vtihotapljenim saharinom; državna meja namreč ni daleč. Pusti vino ali pa ga pij in se na to pripravi, da ti naslednjega dne ne preženejo vsi originalni Bayerjevi aspirini. Drugod opaziš tudi pri prvem požirku čuden okus; ne veš, piješ li jabolčnik, z gotovo primesjo, skvarjeno vino, ali pa, da ti je krčmar pomotoma iz napačnega soda natočil. Pri plačevanju doženeš, da si pil »pristno« vino, a ti poznavalec brozganja razloži, da si pil Bog zna kako kislico, ki je bila zboljšana z dobršno količino »pristne« šmarnice in

pokvarjenega jabolčnika. Krčmar bo tudi brez ovinkov priznal, da ti je nudil pridelek žlahtne bele amerikanke, ki je ni treba ne gojiti, ne škropiti in ne žveplati in ki vsako leto bogato obrodi, a bo takoj pristavil, da so njegovi odjemalci, drvarji in vozniki, težaki in flosarji, takemu vinu navajeni, da so z njim zadovoljni, da ne marajo drugega, ješ: če se v soboto napijem, me mora še v torek glava boleti. Dobro, pristno vino seveda nima takih učinkov in hoče mož za svoj dober in težko prislužen denar tudi nekaj imeti.

Tudi glede cen bi bilo marsikaj pripomniti. Daleč previsoke so skoro povsod, v mestu in na deželi, ker hoče pač dandanes vsakdo kar čez noč obogateti. Še razumljiva, akoravno vedno pretirana, je cena vinu v mestnem hotelu ali v boljši mestni restavraciji, kjer ima lastnik razmeroma velike izdatke z drago režijo in mnogo višje davščine kakor na deželi in je vrh tega prisiljen, da toči dobre pijače, saj ga drugače gostje zapuste in se zatečejo h konkurenci. Kaznjivo pa je naravnost dejstvo, da toči vaški krčmar, ki nima skoro nikakih režij in plačuje nižje davščine, zdravju škodljivo brozgo in kislico po isti ceni, kakor gostilničar v mestu. Seveda je konkurenca tam zunaj malo, ali je sploh ni in se ljudje le »privadijo« tudi še tako neverjetnemu vinu. Sicer pa prej omenjeni davki, osobito na novo se porajajoči, nikakor ne delajo prav različnim krčmarjem sivih las. Nasprotno, dobrodošli se jim, saj jim nudijo priložnost za zvišanje cen. Ravno kar stojimo v Mariboru pred nevarnostjo, da se uvede za mesto užitnina in bo torej moral plačati uvoznik vina tudi užitninski davek. Recimo, da bo znašal ta davek 1 Din na liter. V tem slučaju se cena vinu ne bo zvišala za 1 Din, pač pa za 2 ali pa celo za 4 Din, kajti zaokrožanje navzgor je vkoreninjeno pravilo. Konsument plača, krčmar pa zasluži prekomerno. Niso bili v vojnem času ravno simpatični zakoni, ki so kaznovali neopravičen in prekomeren dobiček, hamsili so vsekakor in bi tudi danes bili v prav številnih trgovskih panogah potrebni.

Čas bi bil vsekakor, da napravijo oni, ki so za to poklicani, v tem oziru red in bi bilo le želeto, da bi se večkrat pojavili slučaj, da oblast kaznuje kanagalijsko izdelovanje bezgovega muškateca ali pa kakršnokoli drugo fabriciranje in zdravju škodljivo rezanje. Naj bi se odslej vsak krčmar pohvalil le z besedami »Takega je Bog dal«, »takega smo pridelali« in in ne tudi z zahrbtno mislijo »takega smo napravili«!

Sibirija — židovska obljubljen dežela

RUSKA KONKURENCA ANGLEŠKI PALESTINI.

Sovjetska vlada je izdelala točen načrt za ustanovitev posebne židovske države v Poamurju, kamor bi se naj polagoma izselili vsi Židje, ki niso zadovoljni v krajih, ki jih naseljujejo danes. Sovjetska vlada jim bo stavila na razpolago zemljišča, presejevanje in izvedbo načrta pa bo financirala ameriška židovska organizacija.

Ameriški Židje so se povsem resno lotili dela. Organizacija »Ekor« v New Yorku pa je poslala v Rusijo posebno komisijo inženierjev in agronomov, da pregledajo teren. Komisija se je šest tednov nahajala v »obljubljeni deželi« na obalah Amurja, glavni tajnik »Ekor«, Léon Talmy, pa je po povratku izjavil, da bo organizacija takoj sprožila nabiralno akcijo, da se zbere milijon dolarjev, ki je potreben za organizacijo nove židovske države.

Dr. Franklin S. Sarris, rektor Brigham-Youngovega vseučilišča, povdarja, da krijejo predeli ob Amurju veliko bogastvo in da nudijo možnost tolikega procvita kakor zapadne države ameriške unije pred petdesetimi leti. Pokrajina, ki jo imenujejo

»Birobijan«, meri 10 milij. kvadratnih milj in ima isto klimo kakor južne pokrajine Kanade. Edina neugodnost je v tem, da so meseci poletja zelo deževni. Polovico obljubljene dežele pokriva gozd in gorovje. Zemlja je izredno plodna.

Doslej se je v Poamurju naselilo že okrog 1500 ruskih Židov, ki žive v drugih. Poleg Židov so se v Birobijanu naselili tudi Rusi, Tunguzi, Japonci in Korejci. Sovjetska vlada računa, da se bo v prihodnjih petih letih naselilo v novi židovski državi okrog 60.000 Židov. Sovjeti so odobrili tudi kredit, ki pa je v primeri z velikimi stroški neznan. Kredit je odmerjen na 2000 rubljev letno.

Ženske — vseučiliške profesorice.

Za profesorja etnografije in etnologije na univerzi v Vilni je bila imenovana gospa Boudoin de Courtuay, hčerka znanega slavista, za profesorja sanskrita, na univerzi v Krakovu pa gospa Helena Vilman. To sta prvi ženski vseučiliški profesorici na Poljskem.

Komičen konec dozdne panarejevalske afere

Neka ugledna dama v Milanu je imela te dni velike neprilike, ker je preveč neprevidno rokovala s svojo ročno torbico. Zjutraj je odšla na trg, da kupi grozdje. Trgovec je odtelal kilogram, nakar mu je ona izročila petlirski novc. Trgovec je denar sumljivo pogledal, ga vrgel na mizo in potem vrnil dami. »Denar je ponarejen«, je pripomnil. Dama je zardela in potegnila iz denarnice drug novc. Trgovec ga je pogledal in zopet vrnil. »Tudi ta je ponarejen.« Dama je zardela še močneje, stresla iz torbice ves denar, 11 komadov po pet lir. Toda po mišljenju trgovca so bili vsi ponarejeni. Zato je na dogodek opozoril končno stražnika.

Pri zaslišanju na policiji je pričela dama plakati in zatrjevati, da nima niti pojma, kako bi prišli v njeno torbico ponarejeni novci. Napravili so pri njej hišno preiskavo, vendar pa niso našli nič sumljivega. Dama je jokaje dokazovala, da ji je najbrže kak tat ukradel prave srebrnike in jih zamenjal s ponarejenimi. Toda uradniku, ki je vodil preiskavo, se je njeno pripovedovanje zdelo še bolj sumljivo, ker je že iz izkušenj vedel, da se znajo tudi ugledne dame baviti s takimi umazanimi posli. V dokaz, da ji je najbrže kdo podtaknil ponarejene novce, je navedla dama tudi to, da ji je pri tej priliki razbil tudi topolome — ki ga je imela v torbici, vsled česar se je razlilo vse živo srebro. Čim je uradnik to slišal, se je takoj zamislil in poklical telefonično kemičnega strokovnjaka.

Kemik je prišel in se takoj nasmejaj. Stvar je bila namreč čisto enostavna. Živo srebro se je razlilo na srebrnike, na katerih se je napravila potem prevlaka, ki je po svojem izgledu napravljala vtis ponarejenega denarja. Ta prevlaka je močno vplivala tudi na zvok srebrnikov, ki so izločali na zunaj, kakor da bi bili iz svinca in ne iz srebra. S tem je bila uganka seveda razrešena in dama je bila odpuščena z opozorilom, da naj bo v bodoče bolj previdna in naj ne nosi termometer v ročni torbici skupno s srebrnim denarjem.

Podelitev Nobelovih nagrad

Švedska akademija bo že 31. t. m. pričela sklepati o podelitvi letošnjih Nobelovih nagrad. Jutri bo določila nagrado za medicino, 12. novembra bo podeljena nagrada za kemijo in fiziko (za l. 1928 in 1929), dne 14. novembra pa bo padla tudi odločitev glede literarne nagrade. Kakor vsako leto, se tudi letos potegujejo za njo razni kandidati. Časopisje omenja vrsto odličnih literatov. Nemški tisk se zavzema najbolj za Thomasa Manna, dočim le redkokrat govori o Remarqueu. Od Angležev prihaja v poštev le Galsworthy, od Francozov Martini du Gard, ki se je proslavil z rodbinskim romanom »Les Thibault«. Od Američanov imata največ izgledov Lewis Sinclair, ki je za razliko od svojega tovariša Uptona Sinclaira velik umetnik, in Thornton Wilder. Od ruskih kandidatov se omenja Maksim Gorki, od Italijanov pa Guglielmo Ferrero. Med pisateljicami pa prihaja v poštev le nemška avtorica Ricarda Huch.

Letos bosta podeljeni tudi dve nagradi za mir, o čemer bo odločal švedski parlament.

Literarna nagrada bo najverjetneje podeljena Amerikancu Sinclairu Lewisu, ako pa je bo deležna Evropa, je najresnejši kandidat Thomas Mann, avtor »Buddenbrocka« in romana »Der Zauberberg«.

Pohlepnež.

»Moj novi kompanjon je strašen pohlepnež. Vse, kar vidi, bi imel rad.«
»Nič hudega. Spravi ga skupaj z mojo hčerko!«

Kočljiva zadeva.

Krotilec: »Prosim, gospod eksekutor, pritisnite tigru pečat, kamor hočete!«

Sokolstvo

Župna prosvetna šola mariborske sokolske župe

Jutri in v naslednjih dneh se bo vršila mariborska župna prosvetna šola v prostorih mariborske sokolske župe. Sodelujejo prosvetariji in člani društvenih prosvetnih odborov. To je prva šola, ki se bo vršila strogo po programu Jugoslovanskega Sokolskega Saveza. Predavajo člani župnega odbora in znani sokolski delavci. Šola ima ta poseben namen, da se poglobi in ojača sokolska zavest, od katere je edino odvisen uspešen porast Sokolstva in notranja sila njegove organizacije. V prvi vrsti pa zato, ker stojimo pred II. jugoslovanskim vsesokolskim zletom v Beogradu, ko bomo morali vsej javnosti pokazati svojo zavest in silo svoje organizacije.

Pozdravljamo vse brate iz naše župe, ki sodelujejo v tej šoli in želimo, da ponesejo vse, kar bodo v šoli pridobili, v svoja sokolska društva in s tem v našo širšo našo javnost. — Zdravo!

Župni prosvetar.

Sport

LAHKOATLETSKI MEETING V MARIBORU.

Jutri dopoldne ob 9. pričnejo tekmovanja atletov in atletinj mariborskih klubov: ISSK Maribora, SK Rapida in SK Železničarja ter atletov SK Ptuja. — Pričakovati je torej prav številne udeležbe in seveda tudi ostre konkurence. Žal, da je dež razmočil teren, kar bo v znatni meri zmanjšalo in oslabilo rezultate, kljub temu pa bo prireditev prav zanimiva.

Tekmuje se brez handicapa po sledenjem redu:

I. Podmladek: razred B od 16—18 let. 1. tek 200 m, 2. skok v daljavo z zaletom.

II. Damske: 1. tek 60 m, 2. met kroglice, 3. skok v daljavo z zaletom.

III. Seniorji: 1. tek 100 m, 2. met kroglice, 3. skok v višino z zaletom, 4. tek 800 m, 5. met diska, 6. skok v daljavo z zaletom, 7. tek 3000 m, 8. skok v daljavo brez zaleta, 9. štafeta 4krat 100 m.

Prijavnina znaša Din 5 za osebo in Din 2 za disciplino.

Miting se vrši po pravilih J. L. A. S. — Tekalščice ima štiri nedvignjene zavoje, pri 430 m, je posuto z ugaski.

ISSK Maribor lahkoatletski odsek, službeno.

Ob pol 9. seimajo javiti na igrišču SK Rapida atleti Koren 1, Koren 2, Kirbiš, Gežina, Goričič, Savo in Vahtar.

Atletinje ob pol 11.: Danuška, Hilda, Mena, Zinka in Bačnikova.

Oprema v oblačilnicah pri prostorniku.

SK Železničar — težkoatletski odsek.

Težkoatletci se pozivajo, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se bo vršil drevi ob 20. v telovadnici Cankarjeve meščanske šole. Sestanka se morajo brezpogojno udeležiti atleti: Lobnik, Časar, Trnjar, Breznik in Arzenšek radi dogovora glede udeležbe na težkoatletskem meetingu v Zagrebu.

Rodbinska tragedija

V Hohensteinu na Češkoslovaškem se je odigrala te dni krvava rodbinska tragedija. Pismonoš Josip Šmid je poneveril večjo vsoto denarja. Ko so ga pozvali, da naj primanjkljaj čimprej prikrije, ni mogel nikjer dobiti denarja. V obup se je končno odločil za krvavo dejanje. Svojo šestletno hčerko Liziko je odpeljal na podstrešje, kjer jo je zadavil. Nato je hotel spraviti na podstrešje še ostale tri svoje otroke in jim praviti enako usodo. Ko pa so otroci pričeli kričati na pomoč, je šel Šmid sam na podstrešje, kjer se je potem obešil poleg trupla svoje mrtve hčerke. Toda vrv se je dvakrat odtrgala. Šele tretjič se je Šmid zgrudil nezavesten na tla. Čez pet ur so ga našli mrtvega.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk

206

Na kanalu so bile gondole razvrščene po redu, bok ob boku in priklenjene h kolom, zabitim v vodo. Roland se je napotil ob nabrežju, opazujoč gondole in v svesti si, da ga je Bembo zasluhlil, ker je pobegnil, in da je moral misliti najprej na to, da pride iz Benetk.

Naenkrat zagleda prazen prostor.

Ena gondola je manjkala.

Skočil je v sosednjo gondolo in dvignil zavese šotora:

»Prokleta! Nikogar tu!«

»Ohe, žlahtni gospod!« se je začul glas iz sosednjega čolna. »Ali iščete gondole za izprehod ob luninem svitu?«

Ne da bi odgovoril, je Roland preskočil v njegovo gondolo, stopil pred njega, izdrl bodalo ter dejal:

»To bodalo v tvoj trebuh, ako se zlažeš le za eno črko, sto srebrnjakov, ako poveš resnico. Kaj izbereš?«

Po zvoku njegovega glasu je barkarol spoznal, da ne gre za nobeno šalo, in njegova izbira je bila mahoma gotova.

»Eh, bogme, da imam rajši sto srebrnjakov.«

»Dobro. Pred kolikim časom je odšla gondola, ki manjka tu?«

»Ni še čisto deset minut. Videl sem jo odhajati v najhujši naglici, ko sem ravno hotel zadremati pod šatorom.«

»Kdo je na njej?«

»Neki moški v kavalirski obleki, s črnim plaščem.«

»Odkod je prišel ta moški?«

»Odondot!« je dejal mornar in iztegnil roko proti Aretinovi palači.

Roland je vztrepetal od besne radosti.

»Ali se je zdel ta človek mirnega obraza?«

»Mirnega? Kakor merjasec, ki sliši pasjo tro-po za seboj! Oziral se je ob vsakem koraku in planil v gondolo, kakor da ima vse beneške beriče za seboj.«

»To je on... Ali slišiš, to je on!« je dejal Roland.

Skalabrino je pokimal z glavo. Roland je povzel:

»Kam je veslala gondola?«

»Proti laguni.«

»Ali si jo upaš dohiteti?«

»Poizkusil bi!«

»Daj!« je dejal Roland.

Skalabrino, ki je stal na obrežju, je skočil v barko. Čolnar je zbudil dva mornarja, ki sta spala v sosednjih gondolah, in kmalu so zleteli po valovih.

Skalabrino in Roland sta bila sedla pod šator, deloma, da ne bi ovirala veslanja, deloma, ker je Roland imel govoriti s svojim tovarišem.

In res mu je prigovarjal ves čas med vožnjo, drže njegove roke v svojih; gotovo mu je delil vsaktero tolažbo, ki jo je našlo njegovo srce. Orjak ga je poslušal, ne da bi nehal rahlo ihteti.

Roland je odhajal iz Benetk v strašnem trenutku.

Ne samo, da bi Leonori še vedno lahko pretela nevarnost in ji on ne bi mogel pomagati, je bilo tudi to, da v času te odsotnosti propadejo vsi Rolandovi načrti.

To mu je prišlo na um.

Toda niti za hip ni zaželel opustiti preganjanje, na katero se je podal.

Zdaj pa zdaj je kriknil mornarijem:

»Hitreje, hitreje!«

Nato je začel zopet tolažiti Skalabrino.

Ko se je gondola bližala kopnini, je Roland stopil izpod šatora in se postavil na prednji konec.

»Tako smo na bregu!« je dejal barkarol kmalu nato.

»Kako, da nismo srečali gondole, ki jo lovimo?«

»Laguna je široka. Mi smo jo preveslali naravnost, oni so pa nemara zavili na levo ali na desno... A ne, le glejte!...«

»Tiho,« je dejal Roland, »vidim.«

Sto sežnjev odondot je pljuskalo valovje ob breg; in v temi, ki je ležala tam, je Roland zapazil blede luči.

»Pritisnite krepko!« je ukazal.

Par minut na to sta Roland in Skalabrino skočila na kopno. Na bregu sta zagledala par mornarjev.

Roland je stopil k njim.

»Kaj delate tu?« je vprašal oblastno.

»Ekscelenca,« je odgovoril eden izmed mornarjev, »mi čakamo, da se veter nekoliko poleže; potem se vrnemo v Benetke.«

»Kaj je s pasažirjem, ki ste ga prepeljali? S tistim moškim v kavalirski obleki in črnim plaščem? Odgovorite! Gre vam za kožo!«

Mornarji so vprašujoče pogledali drug drugega; nedvomno so izprevideli, da nimajo upanja na uspešno obrambo, kajti lastnik njihove gondole je povzel:

»Eh, bogme, mož o katerem govorite, nas je masno nagradil, da smo ga spravili čez laguno, a ni nas plačal, da bi molčali...«

»Jaz pa plačam, če boste govorili,« je dejal Roland in mu pomolel cekin; mornar se je priklonil do tal in popolnoma prepričan o tehtnosti razlogov svojega sobesednika, je dodal:

»Mož je odšel naravnost v tej smeri.«

Iztegnil je roko proti Padovi.

»Ali je že dolgo?« je vprašal Roland.

»Pet minut.«

»Ali ste ga spoznali?«

»Ne, ekscelenca.«

»Torej ne veste, koga ste vozili?«

»Pasažirja, več ne vem.«

Roland je videl, da je mornar povedal vse, kar more, in da ne izvleče iz njega niti besedice več.

Obrnil se je h gondolirju, ki ga je bil pripeljal in skočil istočasno z njim na suho.

»Ali imaš kaj pisalne priprave?«

Mož je stopil na gondolo, snel svetilko na prednjem koncu in stopil z Rolandom pod šator. Tam je odprl nekakšno omarico, ki je bila napravljena pod klopjo; v njej je bilo par steklenic vina, hleb kruha, nekaj soljenih rib in pisalnik.

Roland je sedel in začel pisati; barkarol mu je svetil.

Ko je bil gotov, je zložil papir; toda mahoma je osupnil, spomnivši se, da ga nima s čim zapečatiti.

(Nadaljevanje sledi).

MALI OGLASI

Dobro ohranjen gonilni jermen

30 m dolg, po ceni na prodaj. Vprašati: Koroška cesta šte. 46. 2789

Dinamo 220 voltov,

15.1 amper, 3.5 konjskih sil, po ceni na prodaj. Vprašati: Koroška cesta 46. 2790

Vrata 270x90x16 z nadlučjo,

trodelno okno 181x161x16 z nadlučjo, okno z šaluzijami 149x100 in vrata 225x130x2 na prodaj. Vprašati: Koroška cesta 46. 2791

Dva dijaka se sprejme na stanovanje

in hrano v novi vili. Klavir na razpolago. Istotam se oddajo dve prazni ali opremljeni sobi. Naslov v upravi lista. 2798

Vajenca za reklamo in črkoslikarstvo

iz boljše hiše sprejme F. Horvat, Kerkova ulica 18. 2799

Oddam opremljeno sobo

ob parku. Naslov v upravi. 2793

V banko v Mariboru

se sprejme praktikant z odgovarjajočo predizobrazbo in vojaščine prost. Pomoške je nasloviti pod: »Praktikant« na upravo lista. 2787

HUMANIK

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 17

CELJE, ALEKSANDROVA C. 1 PTUJ, SLOVENSKI TRG „PETOVIA“

26 7

Dober krojač

dobi delo pri tčrčki Franc Mastek, Glavni trg 16. 2788

Prodaja in popravila ur

z garancijo po nizki ceni pri Jakobu Mulavec, Kralja Petra trg 1 (pri drž. mostu).

Državni in privatni nameščenci

dobe izborna domačo hrano v brezalkoholni restavraciji »Pri zvezdi«, Pod mostom 11. Abonma Din 12.50 dnevno. 2763

Kuligovodja

z znanjem slovenskega, italjanskega in nekaj francoskega jezika ter italjanske stenografije in strojepisja išče službo. Naslov v upravi lista. 2805

Meblovano sobo

lepo in zračno z električno lučjo, s posebnim vvhodom, oddam gospodični na željo tudi v dobro domačo hrano takoj. Stritarjeva ulica 5 I. 2807

Dva gospoda sprejemem na stanovanje

in hrano. Vprašati Jadranska ulica 23 pri hišnici. 2808

Mlado dekle

išče službo sobarice v Mariboru ali izven. Nastop 1. novembra. Naslov v upravi lista. 2809

Kralgher-Jevega Kontrolorja Škrobarja

kupim. Naslov v upravi. VII

Za hladne dneve toplo perilo

Trikot perilo

Oblekce za otroke

Reform hlače

Nogavice in rokavice

Moderni volneni telovniki

Jopiči in puloveri

Največja izbira. Cene nizke

C. BUDEFELDT

Maribor, Gosposka ul. 4-6

Na postaji Maribor, gl. kolodvor se bo vršila

dne 4. novembra 1929

prodaja 2806

najdenih predmetov.

Začetek ob 9. uri dopoldne.

pomnite se CMD!

Radi

inventure, zelo znižane cene!

2086

Galanterija, igračke, drobnarija, hišne in kuhinjske potrebščine, nahrbiniki, košarice za na trg, ročna dela in otroški vrtci. Vse vrste ščetk za glavo, obleke in čevlje, ščetke za zobe od Din 1.50 naprej. Vse vrste čipk in vezenin. En karton šolske pavole bele Din 21.—, karton šolske pavole rjave in črne Din 25.—, 6 parov moških nogavic Din 39.—, 6 parov damskih nogavic Din 39.—, 6 žebnih robcev Din 14.—18.—, 6 ovratnikov, trde ali kaučuk Din 18.—, perilni trak, beli ali barvani m Din 1.— itd. Prepričajte se sami in ostali boste sigurno stalen odjemalec. Se priporoča

Josip Mlinarič
Maribor, Glavni trg 17

Kožuhovinasti plašči

in krzno za obšive novo dospelo.

Krzno od Din 30.— naprej.

K. Gränitz, krznar, Maribor

Gosposka ulica 7.

2658

KRZNO

zanesljivo najboljšo blago kupite po najnižjih cenah pri

A. BUTOLEN,

Strojarna
kožuhovin

LOŠKA ULICA 18

Tovarniška zaloga perila in volnenih pletenin

2865

zato pri največji izbiri izredno nizke cene.

Samoveznice

čepice

klobuki i. t. d.

JOS. KARNIČNIK, Maribor, Glavni trg 11.

Vsem prijateljem in poznavalcem vina
naznanjam veselo vest, da sem dobil ogrom-
no množino najboljšega novega, tudi sladkega

dalmatinca

Pridite in prepričajte se! Cez ulico 1. 9 Din

Hinko Kosi

2782

Maribor, Vetrinjska ulica št.

Za „Vse Svete“

priporoča vitnarstvo Jemec, Maribor, Prešernova ul.
krizanteme, vence in šopke

2784

Ugodna prilika!

Ugodna prilika!

Češki puh

2728

se vsled opustitve po lastni nabavni ceni razproda v trgovini

I. Preac, Maribor, Glavni trg 13

Jadranska klet

ima vsaki dan tople,
sveže in vsakovrstne

morske ribe.

Za obilen obisk se priporoča

2804

Ante Zorec.

Naznanilo!

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvorila
v Mariboru, Gospojna ulica št. 3, trgovino

spremogom in drvami

Potrudila se bom postreči cenj. občinstvu
z najnižjimi cenami. Priporoča se najtopleje

O. HETZL

2802

Moderne jesenske klobuke

za gospode, v največji izbiri. — Specijalno
skladišče prvovrstnega obuvala! Nepremoč-
ljivi, športni, lovski in štrapančni čevlji

M. SCHRAM

trgovina s klobuki in čevlji

Maribor, Aleksandrova 11

2792

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Dne 14. novembra 1929 se vrši na predlog ge. Wlatnik
Gabrijele, posestnice v Farni vasi št. 17, pri okrajnem sodišču
na Prevaljah v sobi št. 3, javna prostovoljna dražba njenega
zemljišča, vl. št. 7 k. o. Farna vas, obstoječega iz enonadstrop-
ne hiše št. 17, gospodarskega poslopja in raznih parcel v pri-
bližni izmeri štirih oralov s premečinami.

Izklicna cena 250.000 Din. Ponudb pod izklicno ceno se ne
sprejme. Od kupnine se plača samo tisti del v gotovini, ki osta-
ne od cele vsote po odračunanju prevzetih bremen. Izkupilek
prodaje se ima izročiti zastopniku ge. Wlatnik Gabrijele
dr. Ravniku Rudolfu, odvetniku v Mariboru, in sicer takoj po
izdražbenju zemljišča. Dražbeni pogoji se smejo vpogledati pri
okrajnem sodišču na Prevaljah in pri občinskih uradih v Dra-
vogradu, Libeličah, Guštanju, Mežici in Črni in so v Slovenj-
gradu in Celju krajevno-oblačajno objavljeni.

2803

Koroška cesta št. 9

2801

Modeli od 320 do 500 Din

Najnovejši
jesenski
in
zimski
modeli

v velikanski izbiri in
cenejši kot
v Avstriji

Modeli od 650 do 1150 Din

Grand Magazin-Confection

I. Pregrad - Trgovski Dom - Maribor